

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (138)

TÈXTIL (51). ELS ESCURSELL, RIGOL I BOADA (1)

Els Escursell que tractarem pertanyien a una família força antiga de modestos fabricants. Miquel Escursell i Marcet, nascut cap al 1770, era un petit fabricant de draperia, i ho van seguir sent també dos dels seus fills, Joan i Pau Escursell i Ballbè i el primogènit d'aquest últim, Francesc Escursell i Ferrer que el 1860 va continuar el negoci del seu pare. Francesc Escursell va voler ampliar la indústria, però les coses no li van anar bé i el 1869, totalment endeutat, es va veure forçat a constituir una societat, anomenada **Francesc Escursell i Cia.**, amb el seu principal creditor, Navarro i Cia., representat per Ignasi Coll i Bovets. El 1874 la fàbrica Escursell donava feina a 60 homes i 60 dones.

Etiqueta per les peces de teixits

Francesc Escursell figura entre els fundadors, el 1864, del Col·legi Terrassenc, i el 1873, de l'Institut Industrial. Es va casar amb Carme Rodó i Vallhonrat, filla del fabricant Jaume Rodó i Ubach. Francesc Escursell va morir prematurament, el 21 de desembre de 1877, a l'edat de 39 anys. El negoci el va continuar la seva vídua sota el nom comercial de **Vídua Escursell**, amb l'ajuda de Francesc Rigol i Perich, antic dependent de la indústria. Sota la direcció de Rigol, la indústria va afegir el procés de tintura a la fàbrica, que va agafar embranzida. El gener de 1886, Rigol va passar a ser soci del negoci i va constituir amb Carme Rodó una societat comanditària amb el nom de **Francesc**

Rigol i Cia. Soc. en Cta. El capital de la societat es va fixar en 104.359 pessetes, de les quals 60.000 van ser aportades en efectiu per la comanditària Carme Rodó, mentre que Francesc Rigol va aportar la maquinària -un assortiment Abelló, cinc telers i la maquinària auxiliar- i 17.500 pessetes en efectiu. El local de treball era el del carrer de l'Església, 9, propietat de la vídua, que percebia 1000 pessetes anuals en concepte de lloguer. A finals de 1890 Rigol i Cia, Soc. en Cta. es va dissoldre. Francesc Rigol es feu càrrec tot sol del negoci, que a partir d'ara prengué el nom de **Francesc Rigol**. Rigol traslladà la fàbrica al Vapor Ros, i el despatx, al carrer del Nord, 97, participà en l'Exposició Universal de Chicago de 1893, i assolí que les seves franel·les,

baietes i sarges de llana tinguessin una bona reputació en el mercat. El seu prestigi com a fabricant, es reflectí en la seva elecció com a president de l'Institut Industrial, càrrec que exercí del febrer de 1891 al gener de 1894.

Francesc Rigol i Perich
Foto Arxiu Tobella

Els Rigol terrassencs provenen de l'Anoia. Miquel Rigol nat a Pierola, pagès i, a més a més, pregoner de Piera, on residia, era trompetista de cavalleria a la Guerra del Francès i va participar en la famosa batalla del Bruc. Amb els seus tocs bèl·lics enardí el sometent i desorientà l'exèrcit francès. La seva figura en bronze està reproduïda en el monument als herois del Bruc, inaugurat a Montserrat l'11 de juny de 1911 a la Festa del Sometent. Miquel Rigol es casà a Terrassa, on residí uns quants anys i hi deixà descendència, i després retornà a Piera.

Tres generacions consecutives de descendents de Miquel Rigol, que ja hem dit que era pregoner de Piera, van ser també pregoners a Terrassa: un fill, Jaume Rigol i Jover; un nét, Jaume Rigol

i Perich, i un besnét, Jaume Rigol i Solà. El conegut pintor Josep Rigol i Fornaguera (1897-1988) era un besnét de Jaume Rigol i Jover.

Francesc Rigol i Perich, nét també del trompetista del Bruc Miquel Rigol, es va casar amb Filomena Casanovas i Domingo, filla de Pere Casanovas i Falguera, veterinari, ferrer i inspector de carns del poble de Sant Pere de Terrassa, i de Gertrudis Domingo i Casanellas, germana de Josep Domingo, personatge popular, notori republicà i propietari del Teatre Retir, més conegut per *Josepet dels Campos*. Rigol enviudà i als 51 anys es tornà a casar amb Amàlia Casanovas de 27 anys, germana de la primera muller. Aquest segon matrimoni va durar menys de dos anys. El 10 de març de 1896, a l'edat de 52 anys traspassà Francesc Rigol. Aleshores la vídua Amàlia Casanovas Domingo i els seus fillastres Ildefons, Anna i Josep Rigol i Casanovas, de 30, 29 i 15 anys respectivament, hereus de Francesc Rigol, van continuar el negoci amb el nom comercial de **Successors de Francesc Rigol**. Els poders de gestió estaven mancomunats entre la vídua i el fill gran, Ildefons.

(continuarà)

RAFEL COMES